840/10

Den 29. marts 2010 blev i sag nr. 76.451:

xxxxxxx xxxx
xxxxxxxxx xx xxxxxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikringer i PFA Pension, klager over, at selskabet ikke anser hendes erhvervsevne for nedsat med mindst 2/3 fra den 29/7 2008 til den 1/1 2009.

Selskabet henviser til, at klagerens erhvervsevne er nedsat med mere end 1/2, men at hun har en resterhvervsevne, der overstiger 1/3.

Klageren, der er født i 1974 og jurist, har to pensionsforsikringer i PFA Pension. Den ene giver i henhold til forsikringsbetingelserne ret til fuld udbetaling ved tab af erhvervsevne og til fuld præmiefritagelse, såfremt den generelle erhvervsevne bliver nedsat til 1/3 eller mindre. Bliver klagerens generelle erhvervsevne nedsat til mellem 1/2 og 2/3 er klageren berettiget til halve ydelser samt halv præmiefritagelse. Den anden giver ret til fuld udbetaling ved tab af erhvervsevne, såfremt den generelle erhvervsevne bliver nedsat til 1/3 eller mindre samt til halve ydelser, såfremt klagerens erhvervsevne bliver nedsat med mindst 1/2.

Der er mellem parterne enighed om, at den ene forsikring gav ret til dækning fra den 29/7 2008, mens den anden først gav ret til dækning pr. 30/9 2009. Der er ligeledes enighed om, at klagerens generelle erhvervsevne har været nedsat til mellem 1/2 og 2/3

fra den 1/1 2009. Tvisten går herefter alene på, hvorvidt klageren var berettiget til fulde ydelser i perioden forud for 1/1 2009.

Det fremgår af sagen, at klageren i april 2008 fik smerter i ryggen. Som følge af en MR-scanning anførte en speciallæge i radiologi den 13/5 2008:

> "Viser en lille median prolaps på grænsen til kun at være en protrusion udfor iv. L3/L4 uden påvirkning af roden på dette niveau.
> På de øvrige niveauer ingen påviste prolapser.
> Der ses højdereduktion af disci iv L3/L4, LA/L5 og L5/S1 og reduceret vandsignal på den T2-vægtede sekvens forenelig med degenerative forandringer.
> Der ses modiske forandringer type H på niveau iv L4/L5 i tilstødende corporas endeplader.
> Der er overalt gode pladsforhold. Der ses hypertrotiske facetled udfor iv L4/L5,
> Der ses normal signalintensitet og ingen påvist højdereduktion af lumbale corpora."

Klageren anmeldte den 8/9 2008 til selskabet, at hun havde været sygemeldt siden den 29/4 2008 som følge af en diskusprolaps. Klagerens egen læge anførte i lægeattest af 8/9 2008:

"

		NEJ	JA	Hvis JA:	
8	Mener patienten at kunne: a) deltage i sit hidtidige arbejde?	☒	☐	Fra hvornår?	Uvist

…

9	a) Hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde eller daglige funktioner mener patienten, han/hun ikke kan udføre?	Nærmere beskrivelse: Det er ikke opgaverne, der er problemet, men antallet af arbejdstimer.
	b) Hvad er den lægelige eller medicinske årsag til, at patienten ikke kan udføre disse funktioner? **(Besvares kun hvis patienten har oplyst, at der er nedsat funktion)**	Nærmere beskrivelse: Rygsmerter og sekundært udstråling til benene heraf.
	c) Hvor mange timer daglig vurderer De, patienten kan arbejde?	Antal timer daglig: 0

"

Fra forundersøgelse til rygbehandling fremgår:

> "**Tidligere:**
> Opereret for struma i 1998 også fået fjernet cyste på forsiden af halsen. Stabile forhold siden da. Herudover opereret for discusprolaps L4/L5 Rigshospitalet 2005. Er aldrig blevet rigtig god efter denne operation.
>
> **Aktuelle:**
> Patienten får den 29. april - 2008 ret pludselig smerter i ryg med krampefornemmelse og smæld i ryggen. Det trækker op i ryggen, hun er helt fastlåst og immobil og får, hvad hun selv beskriver som en rodpåvirkning ud i højre ben over det næste døgn.

Tilset i hjemmet af egen læge, som overvejer indlæggelse … Hospital, hvilket patienten afstår fra på grund af dårlige oplevelser omkring dette tidligere. Bliver herefter henvist til træning og gå på ryghold i 2 mdr., også trænet i varmtvandsbassin, og med selvtræning. Ikke blevet symptomfri for nogen af delene. Fortsat generet med daglige smerter i ryg, besvær med at gå og stå i længere tid samt sidde.
Angiver smerter i lænderyggen nedover den lave del af lænden, udstrålende til begge ben venstre side er der sensoriske fornemmelser svarende til L5-rods gebetet på højre side lateralt på låret og svarende til L5-rod.

Patienten er MR-scannet for ½ år siden på privatklinik, denne scanning beskrives med en prolaps ovenfor det tidligere opererede niveau.

Objektivt:
Sundt, naturligt udseende svarende til alder.
Bevæger sig rimeligt naturligt, står op under konsultationen. Anfører smerter lænd samt ud i ben.
Der findes en smule svind af muskulaturen i venstre ben.
Klare hæltågang samt et benstand.
Negativ Lasegue bilateralt, normale patellar- og achillesreflekser. Sensorisk påvirkning sv.t. L5 på venstre side. Dysæstesier på højre side lidt mere spredt uden radikulært præg. Patienten er således tidligere prolapsopereret 2005 ikke rigtig god efter dette.
Nu fornyet symptomer stående på i knapt ½ år med vedvarende symptomer fra ryg ud i underekstremiteter.
Hun er fortsat plaget af dette, har en spørgsmål omkring det,-
Har gennemset patientens MR-scanning fra Privatklinik, som ikke med sikkerhed giver nogen god afklaring på symptomer. Der er en medial protrusion på niveauet L3/L4, arvævsdannelse på L4/L5.
Umiddelbart synes jeg, at der er indikation for fornyet MR-scanning, som patienten henvises til dags dato med henblik på afklaring om den nuværende situationen og den fortsatte smertekinese."

Af MR-beskrivelse af 29/10 2008 fremgår:

"*Indikation:* Opereret for discusprolaps L4/L5 i 2005. April 2008 pludselig smerter i ryggen og krampe fornemmelse, smerter i højre ben. Nu smerter i begge ben, mest på venstre side. MR-skanning af columna lumbalis for og efter indtagelse kontrast, den 29. 9. 2008 viser uden gamle billeder til sammenligning operationsfølger med venstresidig hemilan-inektomi L5/S1 med arvæv omkring L5-roden. Efter intravenøs kontrast fås let kontrastopladning i L5-rod på venstre side. Ingen reprolaps. Ingen spinalstenose. Normal plads i foramina.

L3: Degeneration af discus med nedsat vandindhold, højdereduktion og en protrusion af disken som led i degenerationen. Hyperintens zone posteriort i discus.

L4: Degeneration af discus med nedsat vandindhold. Diskrete Modic type 2 forandringer i tilstødende hvirvellegemer.

L5: Degeneration af discus med nedsat vandindhold.

De øvrige hvirvler discii og led er normale. Conus og caudi equina er normal omgivet af et normalt subarchnoidalrum. Knoglemarven i hvirvler, bækken og de medfotograferede costae er normale. Ingen paraspinal patologi på de sagittale eller aksiale billeder. Scout billederne er set igennem og disse afsløre ingen patologi.

RD:
Degeneration af discii L3-L5.
Operationsfølger L4/L5 med venstresidig hemilaminektomi.
Ingen spinal stenose og normal plads i foramina."

Selskabet anførte i skrivelse af 27/4 2009 til klageren:

"Da du har to policer med forskellige forsikringsbetingelser er dette brev delt op først i afsnit specifikt om hver police og derefter nogle generelle afsnit der gælder for begge policer.

I de oversigter, vi har vedlagt sidst i brevet, kan du læse mere om, hvad du får fra dine pensionsordninger og i hvilke perioder.

Police 12959591 - vedrørende perioden fra d. 29. april 2008
Vi har vurderet, at din erhvervsevne er nedsat til halvdelen. Du får derfor halv invalidepension og halv præmiefritagelse i en periode, se vedlagte oversigt.

Vi har bedømt din erhvervsevne ud fra en samlet vurdering af dit helbred og din indtjeningsevne inden for alle de erhverv, du er uddannet til at udføre og inden for alle de erhverv, som svarer til eller ligner dem, du tidligere har været ansat i.

Vores vurdering bygger på din ansøgning, lægeerklæring 1 og akter fra Jobcenter K. Vi har lagt vægt på, at du har været sygemeldt siden den 29. april 2008 med rygsmerter og at MR-scanning af den 8. maj 2008 viste degenerative forandringer på de 3 nederste lændebåndskiver og såkaldte modic-forandringer i endepladerne omkring 4. lændebåndskive, hvor der også fandtes slidgigtforandringer i leddene.

Police 6238435 - vedrørende perioden fra d. 29. april 2008
Vi har vurderet, at din erhvervsevne er nedsat til halvdelen. Du får derfor halv invalidepension (udbetaling for tab af erhvervsevne) fra den 30. september 2008, hvor du havde lønophør.

Vi har vurderet din erhvervsevne inden for dit nuværende og alle andre erhverv. Samtidig har vi taget højde for din indtægt før og efter, at din erhvervsevne blev nedsat.

Vores vurdering bygger på din ansøgning, lægeerklæring 1 og akter fra Jobcenter K. Vi har lagt vægt på, at du har været sygemeldt siden den 29. april 2008 med rygsmerter og at MR-scanning af den 8. maj 2008 viste degenerative forandringer på de 3 nederste lændebåndskiver og såkaldte modic-forandringer i endepladerne omkring 4. lændebåndskive, hvor der også fandtes slidgigtforandringer i leddene."

Klageren har ved skrivelse af 29/6 2009 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hendes erhvervsevne var nedsat med mindst 2/3 i perioden frem til 1/1 2009. Klageren har til støtte herfor anført:

"PFA pension (herefter PFA) og undertegnede (herefter klager) er enige om, at der skal ske udbetaling fra policenummer … og policenummer … fra henholdsvis den 29. juli 2008 og den 30. september 2008, og at udbetalingen fra den 1. januar 2009 skal være halv Invalidepension. Tvisten mellem os går på, at PFA fastholder, at klager alene skal modtage halv in-

validepension fra udbetalingstidspunktet. Klager mener at være berettiget til at modtage fuld forsikringsydelse fra udbetalingstidspunktet frem til 1. januar 2009, i det klager i denne periode var fuldt uarbejdsdygtig. PFA mener ikke, at det er bevist, at klagers erhvervsevne var nedsat med mere end 2/3 i perioden (bilag … og …).

Skaden opstod den 29. april 2008 på arbejde, hvor klager foretog en skrå foroverbøjning mod venstre. Bevægelsen resulterede i en skærende smerte i lænderyggen, som i løbet af nogle timer blev kraftigt forværret. Klager måtte gå hjem fra arbejde, og den efterfølgende dag var klager ude af stand til at komme ud af sengen eller gå. Praktiserende læge kom på hjemmebesøg og konkluderede, at smerterne og symptomerne skyldtes diskusprolaps. Diagnosen blev bekræftet den 8. maj 2008 ved MR-skanning (bilag …).

I slutningen af maj 2008 opsøgte klager for egen regning fysioterapeut og fik 5 behandlinger. I juni og juli gik klager til fysioterapeut på … Hospital, og i august og september 2008 gik klager til genoptræning i varmt vand på … hospital og på ryghold på HKP. I november og december 2008 var klager på tre ugers genoptræningsophold på … i S.

I oktober 2008 indgår klager i en dialog med Jobcenter K. for at få afklaret arbejdsevnen, da klager ikke kan vende tilbage på arbejdsmarkedet på ordinære vilkår. Klager er klar til at blive arbejdsprøvet fra 1. januar 2009. Kommunen finder en praktikplads, hvor klager kan blive arbejdsprøvet i perioden 17. februar 2009 - 15. maj 2009. Den 8. juni 2009 bevilliger kommunen flexjob. Klager starter i nyt arbejde den 1. juli 2009 - et flexjob med en arbejdstid på 16 timer om ugen.

Klagers praktiserende læge vurderede den 8. september 2008, at klager var fuldt uarbejdsdygtig (bilag …). Klager var i perioden maj - oktober 2008 fuldt sygemeldt fra sit arbejde (bilag …). Såfremt klager overhovedet kunne arbejde bare et par timer om ugen, ville klager være taget på arbejde for at fastholde kontakten til arbejdsmarkedet. Klager blev opsagt i sin stilling pr. 01. oktober 2008.

Ovennævnte intensive genoptræningsforløb og lægeudtalelse taler for sig selv og understøtter, at klagers erhvervsevne var nedsat med 2/3 eller mere fra skaden indtraf den 29. april 2008 og frem til 01. januar 2009.

Da klager var parat til at blive arbejdsprøvet fra den 1. januar 2009, anmoder klager ikke om fuld forsikringsydelse for perioden 1. januar - 17. februar 2009.

Krav:
Fuld udbetaling for tab af erhvervsevne fra begge policer i perioden 29. april 2008 - 01. januar 2009, hvor der selvfølgelig tages højde for udbetalingsbestemmelserne i forsikringsbetingelserne (se §5, stk. 3 og § 5d for policenummer … og pkt C § 4 for policenummer …)."

Selskabet har ved skrivelse af 20/7 2009 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"**PFA . s begrundelse for at fastholde afgørelsen**
Police nr. …
Det fremgår af PFA Pension 's Forsikringsbetingelser af 1. oktober 2004, BX0781(10-04), afsnit C, § 1, stk. 1 (bilag …), at ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Hvis erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse, jf. forsikringsbetingelsernes afsnit C, § 1, stk. 2.

Police nr. …
Det fremgår af Forsikringsbetingelser den 1. september 2004, Jyske Bank, Tryghedsgaranti nedsat erhvervsevne, BX0983(09-04), § 5, stk. 6 (bilag …), at ret til fuld forsikringsydelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Hvis den generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykke er nedsat til mellem en tredjedel og halvdelen af den fulde generelle erhvervsevne, er forsikrede berettiget til halv forsikringsydelse, jf. forsikringsbetingelsernes § 5, stk. 7.

Vurdering af erhvervsevnen
Ved vurderingen af forsikredes erhvervsevne lægger PFA vægt på, at MR-scanning d. 8. maj 2008 (bilag …) viser degenerative forandringer på de 3 nederste lændebåndskiver, men kun en meget lille diskusprolaps fra 3. lændebåndskive, på grænsen til kun at være en protrosion, og som ikke påvirkede nerverne. MR-scanningen viste desuden såkaldte modicforandringer i endepladerne omkring 4. lændebåndskive, hvor der også fandtes slidgigtforandringer i leddene.

PFA lægger vægt på, at det af journaludskrift fra … Hospital, Reumatologisk Ambulatorium H, af den 4. juni 2008 (bilag …), fremgår, at der er bedring i symptomerne. Af notat af 30. juni 2008 fremgår det, at der er fremgang, og at forsikrede nu har øget aktivitetsniveauet. PFA lægger vægt på, at dette bekræftes af journaludskrift af 27. juni 2008 fra fysioterapeut på HKP (bilag …), hvoraf det fremgår, at forsikredes gener er i bedring. Det fremgår, at forsikrede dyrker pilates, svømmer, cykler og går lidt.

PFA lægger vægt på, at det af journaludskrift fra … Hospital, Reumatologisk Ambulatorium H, af 23. september 2008 (bilag …), fremgår, at forsikrede føler, at fremgangen er stagneret. Det fremgår videre, at medicinforbruget kun er på 1-2 panodil og en enkelt kodein 25 mg et par gange om ugen. PFA lægger vægt på, at det fremgår, at forsikrede vil søge fleksjob. Det fremgår, at forsikrede afslog lumbal blokade, men foretrak en optimering af den medicinske behandling.

PFA lægger vægt på, at der ved klinisk forundersøgelse af 24. september 2008 på Center for Rygkirurgi, (bilag …), fandtes let svind af muskulaturen i venstre ben og nedsat følesans på dele af venstre ben. Det fremgår, at forsikrede bevægede sig rimelig naturligt, men stod op under konsultationen.

PFA lægger vægt på, at MR-scanning den 29. oktober 2008 (bilag …) i det væsentligste viser uændrede forhold i forhold til MR-scanning af 8. maj 2008, (bilag …).

PFA lægger vægt på, at man ved opfølgningssamtalen efter scanningen (bilag …) ikke fandt indikation for yderligere behandling i øjeblikket, og at forsikrede blev foreslået fortsat træning og anvendelse af smertestillende ved forværring. Man kunne evt. senere overveje operation med diskusprotese. Det konkluderes, at umiddelbart vil det bedste være at finde en hensigtsmæssig, erhvervsmæssig placering, som patienten kan klare for nuværende. PFA lægger vægt på, at det videre fremgår, at den omtalte træningsbehandling og antiflugistica er vedligeholdelsesbehandling og burde ikke have opsættende effekt på dette.

Forud for PFA's første afgørelse af 27. april 2009 forelagde selskabet de lægelige akter i sagen for selskabets interne lægekonsulent, som er overlæge i neurokirurgi. Lægekonsulenten vurderede, at der er god overensstemmelse mellem de MRscanningspåviste forandringer og forsikredes symptomer. Lægekonsulenten vurderede, at forsikredes erhvervsevne fra april 2008 og frem er nedsat med mere end halvdelen men ikke med to tredjedele.

Ud fra en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger, herunder de objektive fund i form af degenerative forandringer på de tre nederste lændebåndskiver, modic-forandringer i endebåndskiverne omkring 4. lændebåndskive, og kun en *meget lille* diskusprolaps, *på grænsen til en protrusion,* og som i øvrigt ikke påvirker nerverne sammenholdt med oplysningerne om, at forsikrede i forbindelse med diverse kliniske undersøgelser fremtræder fuldstændig upåvirket, og at forsikrede som led hele genoptræningsforløbet har dyrket forskellige sportsgrene, er det PFA's opfattelse, at der er lægelig dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med *mere end halvdelen,* men ikke med to tredjedele fra sygemeldingstidspunktet, den 29. april 2008. PFA bemærker i denne forbindelse desuden, at der synes at være overensstemmelse mellem forsikredes subjektive klager og de objektive fund.

Konklusion
PFA skal således fastholde, at der er lægelig dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne siden sygemeldingen den 29. april 2008 har været nedsat med mere end halvdelen, men ikke med to tredjedele, og at selskabet således i overensstemmelse med de respektive forsikringsbetingelser har udbetalt halv invalidepension og ydet halv præmiefritagelse."

Klageren anførte herefter i skrivelse af 10/8 2009 til nævnet:

"1. p.1. Begge policer er privattegnede.

2. p.2. Jeg anmodede selv praktiserende læge om henvisning til … Hospital med henblik på deltagelse i et genoptræningsforløb.

3. p. 3. Af journaludskriften fra … hospital (bilag …) fremgår det, at undertegnedes aktivitetsniveau den 30. juni 2009 er øget. Det øgede aktivitetsniveau skal ses i forhold til undertegnedes aktivitets niveau 1 måned forinden, hvor hun ikke kunne gå.

4. p. 5. Undertegnede skal her understrege, at perioden som hun mener, at være berettiget til fuld udbetaling fra begge policer i, ligger forud for arbejdsprøvningsperioden.

5. p. 6. PFA fremhæver, at undertegnede dyrker forskellige sportsgrene. Undertegnede holder sig i gang ved at motionere, da smerter i ben og ryg ellers forværres. Det kan næppe karakteriseres som dyrkelse af forskellige sportsgrene, hvad undertegnede gør.

Undertegnede har en ændring til tidligere fremsendte klage. Undertegnede startede i flexjob den 1. juli 2009 14 arbejdstimer om ugen og ikke 16 timer, som tidligere oplyst."

Af forsikringsbetingelserne for den ene ordning fremgår bl.a.:

"**§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**
Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring, jævnfør 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3, og for denne del gælder reglerne i stk. 1."

Af forsikringsbetingelserne for den anden ordning fremgår bl.a.:

"**Grundlag for udbetaling**
Generel erhvervsevnenedsættelse
…
Stk. 6. Ret til fuld forsikringsydelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en trediedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 7. Er den generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykke nedsat til mellem en trediedel og halvdelen af den fulde generelle erhvervsevne, er forsikrede berettiget til halv forsikringsydelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres mod fortsat præmiebetaling."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige oplysninger, finder nævnet, at det ikke af klageren er sandsynliggjort, at hendes erhvervsevne har været nedsat med mindst 2/3 siden sygemeldingen den 29/4 2008.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand